

Profesník

MIMOŘÁDNÉ VYDÁNÍ
k novele vyhlášky č. 246/2001 Sb.

Vážení členové Profesní Komory Požární Ochrany a další čtenáři našeho občasníku,

poprvé za dobu vydávání Profesníku jsme pro Vás připravili jeho mimořádné vydání. Důvodem je velmi důležitá novela vyhlášky o stanovení podmínek požární bezpečnosti (vyhlášky č. 246/2001 Sb.), tedy legislativního předpisu, který je pro všechny z nás jedním z nejdůležitějších.

Po vydání vyhlášky č. 221/2014 Sb., kterou se mění vyhláška č. 246/2001 Sb., jsme obdrželi reakce typu „Jak jste to mohli dopustit?“. Po pravdě – nechtěli jsme to a udělali jsme vše, co bylo v našich silách, aby to dopadlo jinak.

Proto přinášíme toto mimořádné číslo Profesníku s číslem 246, kde se Vám pokusíme přiblížit snahu PKPO o jinou změnovou vyhlášku.

za redakční radu Vilém Stanke

Vyhláška č. 221/2014 Sb., kterou se mění vyhláška č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci).

Bylo krásné léto, čas dovolených a hlídání vnučat na chalupách, když nám Hospodářská komora poslala návrh novely, zpracovaný GŘ HZS. Obsah změn se nám vzhledem k jeho závažnosti nejprve zdál jako chyba, která se může stát každému. Na připomínky jsme dostali sedm dní, a protože nebylo v takovém šibeničním termínu možné, aby se prezidium sešlo, žhavili jsme přes den telefony a v noci maily. Dali jsme dohromady zásadní připomínky, které nebylo reálné rozpracovat do takových podrobností, jak bychom si přáli a s vypětím všech sil je odevzdali Hospodářské komoře, která je pro tyto účely připomínkovým místem a zastupuje nás.

V důvodové zprávě k návrhu novely vyhlášky je řečeno, že změny jsou nutné proto, aby zajistily soulad s jinými právními předpisy, zejména o státní kontrole a jedná se proto jen o „kosmetické“ úpravy, které nic zásadního neřeší. Jenže ony se ty změny zásadně týkají především požárně bezpečnostních zařízení. Když se původní vyhláška tvořila, dala výrobcům možnost stanovit vlastní požadavky na **způsob** jejich kontroly, protože nikdo jiný nemůže znát podmínky, které jsou rozhodující pro to, aby jejich výrobek

nebo zařízení splňovaly po osazení do stavby požadované a hlavně při zkouškách prokázané a dokladované vlastnosti. Výrobci také proškolují osoby, které jsou následně ke kontrolám požárně bezpečnostních zařízení oprávněni a vydávají jim k tomu osvědčení. Ti slušní platnost oprávnění časově omezují a při následných školeních informují o novinkách a navíc sami sledují jejich práci. Je možné, že se našli i takoví, kteří už oprávnění dávno nebyli a prokazovali se neplatným osvědčením. Podvodnému chování nelze nikdy zcela zabránit, ale také není složité při pochybnostech požádat výrobce o informaci, zda je takový doklad v pořádku a zjednat nápravu. A tak, aby se nemusel nikdo na nic ptát, zmizel z vyhlášky ten „**způsob**“. Státní požární dozor se pravděpodobně ze stejných důvodů vzdal i možnosti fyzické kontroly těchto zařízení. To považujeme za velmi vážnou úpravu, protože ten, kdo fyzicky věc nezkoumá, nemůže přijít na to, že je mu předkládán doklad na úplně jiný výrobek a nemá ani šanci najít v dokladu případnou chybu. Dozorčím orgánem pro stavební výrobky je sice ČOI, ale ta nemůže systematicky při svém počtu kontrolorů nahradit výkon státního požárního dozoru, protože má za úkol sledovat i jiné výrobky od hraček počínaje, přes tržnice až po zelené maso v obchodě. Také kdo jiný má kontrolovat výrobky než ten, kdo je do svého zákona specifikoval a některé dokonce vyhradil. Výsledek se už dostavil a trh začínají ovládat dodavatelé, kteří dají do distribuce výrobek bez jakýchkoliv bezpečnostních vlastností, najdou firmu, která na něj nalepí požadovaný štítek a dodá prohlášení, které danému výrobku vůbec neodpovídá. Výběrová řízení na zhotovení stavby vyhrávají kvůli neúměrně nízké ceně právě takoví velmi neslušníci, protože ten, kdo za svůj výrobek ručí, musí v ceně zohlednit nejen kvalitu výroby, ale i předepsané zkoušky a doklady.

V novele vyhlášky jsme zato očekávali změnu v požadavcích na požárně bezpečnostní řešení v projektových dokumentacích. Původní znění vyhlášky znalo jen dokumentaci pro stavební povolení, ale od roku 2006 se zpracovává osm druhů projektové dokumentace podle toho, v jakém řízení ji stavební úřad vypořádá. Bohužel změna vyhlášky spočívá jen v tom, že se požadovaný obsah vztahuje i na jiné dokumentace. Zpracovatel PBR by tak měl např. pro komunikační vedení sítí elektronických komunikací, vedení přepravní nebo distribuční soustavy plynu, rozvody tepelné energie a vedení sítí veřejného osvětlení řešit rozdělení do požárních úseků, stanovení požárního rizika, stupně požární bezpečnosti a tak dále všechno, co je potřeba provést u budov. Příslušník státního požárního dozoru nemá nástroj na to, jaká kritéria má u takových staveb sledovat. Požadavky vyhlášky nelze nahradit metodickým předpisem v rámci HZS, protože nejsou obecně závazné a lze je uplatňovat jen v rámci sboru. Naopak se nevykonává státní požární dozor u bouracích prací, kde se mohou výrazně měnit podmínky požární bezpečnosti v území, kde na hranicích pozemků dojde k demolici jedné stavby přiléhající k druhé stavbě na sousedním pozemku a může vzniknout nový požárně nebezpečný prostor na pozemek souseda. Pro tuto dokumentaci nejsou požadavky na požární bezpečnost staveb v žádném předpisu a tak tento problém nebude sledovat nikdo i přes to, že takových staveb jsou plné obce.

Své připomínky jsme se osobně snažili na GŘ HZS vypořádat marně a bylo nám řečeno, že návrh neumíme správně číst. Neuměl to ale nikdo ze zkušených hasičských bardů nebo výrobců, zvyklých legislativu používat nezávisle po celé republice, kteří na návrh okamžitě a zděšeně reagovali. A protože nad navrhovatelem už není nikdo jiný, požádali jsme ministra vnitra, aby novelu vyhlášky nepodepsal, protože bude mít negativní dopad na požární bezpečnost staveb a hlavně zbytečné ztráty na životech občanů. Ten však poslal náš dopis na GŘ HZS, které nám poslalo dopis s nabídkou účasti v komisi, která bude na vyhlášce dále pracovat. To se však nestalo a vyhláška byla podepsána v téměř původním znění.

Naše stavebnictví se ocitlo na nebyvalé křižovatce. Stavební úřady se zřekly velkého množství staveb, které už neposuzují a nelze je u nich ani ohlásit. Hasičský záchranný sbor v přípravě a realizaci staveb tuto skupinu ještě podstatně rozšířil a bude sledovat u dozorovaných dokončených staveb jen doklady, o jejichž správnosti bude možné často pochybovat. Výrobci a zhotovitelé staveb by tak měli usilovat o rychlou změnu předpisu na výběrová řízení, aby prioritou nebyla cena, ale kvalita. Nemohou spoléhat na kontrolu staveb státními úředníky, jak byli zvyklí a měli by tak popřemýšlet, jak zavést vlastní kontrolní mechanismus, který by jejich dobré jméno ochránil. Naše komora vyvinula velké úsilí, aby své členy hájila. Státní zájem je bohužel jiný. Písemnou anabázi našich kroků najdete v přílohách, kde jsou naše podané připomínky, dopis panu ministru vnitra a odpověď GŘ HZS.

Ivana Nohová

Novela vyhlášky je daná a nám nezbyvá, než se zabývat tím, co dál

V současné době se řada poctivých a seriózních firem působících v oboru požární ochrany potýká s tím, že je ničí „levná a všeho schopná konkurence“. Je to situace, které se dá jen velmi těžko čelit, zvláště když stávající předpisy jsou spíš na straně těch neseriózních a ve společnosti není vůle sjednat nápravu.

Ve výběrových řízeních má zpravidla určující vliv pořizovací cena bez ohledu na splnění legislativních i technických požadavků a následnými provozními náklady se prakticky nikdo nezabývá. Toto smutné pravidlo je bohužel umocněno zjednodušeným výkladem zákona o veřejných soutěžích, což nahrává těm schopným, tedy „všeho schopným“. Poctiví dodavatelé jsou znevýhodněni nezbytnými investicemi do svého know-how a do svého goodwillu. Za tyto investice, které činí pro budoucí uživatele, je pak paradoxně trestán potenciálními zákazníky, protože je tím cenově znevýhodněn.

Odpovědní dodavatelé si jsou velmi dobře vědomi, že kvalitní značka a dobré jméno se získávají roky, ale zničit se dají jediným chybným krokem. Svě jméno proto chrání a budují, aby zajistili dlouhodobý rozvoj a stabilitu. Oproti tomu ti, jejichž jediným cílem je okamžitý tučný zisk, nepotřebují investovat do své pověsti. Oni vědí, že pokud je nějaký problém vzniklý honbou za ziskem dožene, stávající společnost zlikvidují a bez jakýchkoliv problémů založí společnost novou. Tímto svým jednáním se beztrestně vyzují ze všeho, což je bohužel o to snadnější, čím méně do svého byznysu investovali. V konečném důsledku jediný, kdo na to doplatí, je ten, kdo je uživatelem jejich dodávky, například majitel budovy, kde je jejich „výhodný“ výrobek zabudovaný. Je zbytečné se rozepisovat, že důsledky levné koupě s ohledem na cenu a dobu životnosti těchto výrobků přijdou v konečné bilanci velmi drahé. V podstatě stejná situace je u služeb poskytovaných při kontrolách a údržbě těchto výrobků. Ve fungujícím právním státě si proto stát vyhrazuje určité skupiny výrobků nebo činností pod svou ochranu a dohled. Z tohoto pohledu je novela vyhlášky naprosto nepochopitelným krokem státní správy, která se své základní povinnosti zbavila bez ohledu na bezpečnost. Její názor, že není třeba stanovit způsob kontrol požárně bezpečnostních zařízení, protože je vše dáno jinými předpisy, nelze přijmout. Pro stavby platí stavební zákon, vyhlášky i technické normy a přesto existují stavební úřady a dotčené orgány, které dohlíží na jejich provedení, aby byla zajištěna ochrana společnosti. Je na nás, zda budeme usilovat o efektivní výkon státní správy, nebo zda přijmeme zjednodušující odůvodnění, proč se nemohou fundovaní odborníci starat o požární prevenci a přenecháme tuto starost někomu, kdo k tomu nemá potřebné personální zázemí.

Víme, že na toto téma by se dalo dlouze diskutovat nebo polemizovat, proč nezbyvá, než se trendu „levných“ nákupů přizpůsobit a že je těžké či dokonce nemožné postavit se proti němu. Většina argumentů v rámci takových diskuzí a polemik bude mít reálný a pravdivý základ a opodstatní tak

stanoviska, proč nelze postupovat jinak. Jenže, jak se říká, „každá mince má svůj rub a líc“, a proto bychom Vám chtěli dát několik základních otázek k zamyšlení:

- ✓ Co se stane, pokud se stejným způsobem zachovají všichni i v ostatních oborech, např. ve zdravotnictví nebo v potravinářském průmyslu? (*Chceme technický silikon při zdravotnických výkonech? Chceme jíst potraviny osolené solí určenou na posyp silnic?*)
- ✓ Co chceme v budoucnu se svou firmou dělat a jaké jméno chceme mít?
- ✓ Jaká míra rizika za ošizenou práci je pro nás přijatelná a jsme připraveni nést morální i hmotné důsledky?
- ✓ Jak dlouho se dá vystačit s taktikou snižování cen? Je to na hranici nebo pod hranicí opodstatněných nákladů, nebo své služby budeme poskytovat dokonce zdarma?
- ✓ Co budeme dělat, až se budou chovat všichni stejně? Jak získáme výhodu oproti konkurenci?
- ✓ Co nekvalitní práce a snižování cen udělá s naším oborem? Bude někdo ještě naše výrobky a služby chtít?
- ✓ Chceme být jako spotřebitelé šizení a klamáni?

Na závěr bychom chtěli zmínit záležitost, která se dotýká přímo našeho oboru a v poslední době jí byl věnován mediální prostor. Jde o kontroly požárních dveří, kdy byly prověřeny Českou obchodní inspekcí náhodně odebrané vzorky z prodeje a provedeny zkoušky v akreditované zkušebně. Výsledky těchto zkoušek byly alarmující, protože ze čtyř vzorků vyhověl jen jeden a ostatní výrobky plnily svou funkci pouze třetinu deklarovaného času. Podrobnější informace jsou zveřejněny na webových stránkách ČOI.

Zatím tato záležitost není podle našich informací zcela uzavřená a vede se polemika, zda byly předmětné výrobky opravdu tak špatné nebo zda byla chyba někde jinde. Nebudeme se tedy zabývat faktickou stránkou věci, protože k ní nemáme dostatek relevantních informací, ale chtěli bychom, abyste se zamysleli nad tím, jak by dopadly obdobné prověrky Vašich výrobků či služeb a hlavně nad tím, jaký závěr si z tohoto výsledku kontrol udělá obyčejný člověk neznalý problematiky. Domníváte se, že si v budoucnu zakoupí požární dveře ve snaze ochránit svůj majetek či zdraví?

Pro úplnost uvádíme, že proběhlo 2. kolo funkčních zkoušek požárních dveří a ačkoliv se jednalo o jiné výrobce, zkoušky dopadly podobným fiaskem.

Nastíněná problematika je jen námětem k zamyšlení a odpovědi na položené otázky mohou být jak pro, tak i proti zlepšení přístupu k podnikání. Závěry a rozhodnutí si musí udělat každý sám za sebe. Jen je dobré mít na paměti, že stejně jako v přírodních zákonech i v životě platí „každá akce má svou reakci“. Teprve budoucnost ukáže, jestli se spotřebitelé nechají stále podvádět a šidit.

Helena Pekarová

Poděkování

V souvislosti s proběhlým připomínkovým řízením k novele vyhlášky 246/2001 Sb. tímto prezidium PKPO velmi děkuje všem členům, kteří zareagovali na naši výzvu a přes velmi krátký časový prostor poslali své připomínky k novele důležité vyhlášky.

Děkujeme tímto členům PKPO firmám a osobám:

- ČEZ Distribuční služby s.r.o.
- Focus Info, s.r.o.
- Hilti ČR spol. s r.o.
- Doc. Ing. Kupilík Václav, CSc.
- Nohová Ivana
- Ing. Pavlík Jan
- Peritas servis s.r.o.
- Promat s.r.o.
- PYROSERVIS a.s.
- Somati systém s.r.o.
- Spedos Vrata a.s.

Také bychom chtěli poděkovat zástupcům Hospodářské komory ČR, kteří plně podpořili naše připomínky k návrhu novely a pomáhali nám s jejich prosazováním.

Dokumenty ke stažení

Jak jsme v článku k novele vyhlášky slíbili, můžete si detailně přečíst některé dokumenty, které jsou k dispozici zde: <http://komora-po.cz/article.php?id=1746>

Připomínky PKPO k novele vyhlášky č. 246/2001 Sb.

Dopis PKPO ministru vnitra

Odpověď GR HSZ ČR na dopis PKPO ministru vnitra

Původní znění vyhlášky č. 246/2001 Sb.

Znění vyhlášky č. 221/2014 Sb., kterou se mění vyhláška č. 246/2001 Sb.

Komentář HSZ ČR k novele a její filozofii najdete v článku uveřejněném v časopisu 112, autorkou je plk. Ing. Květoslava Skalská, MV-generální ředitelství HSZ ČR –

článek je dostupný i na oficiálních webových stránkách HZS ČR viz:

<http://www.hzscr.cz/clanek/casopis-112-rocnik-xiii-cislo-12-2014.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>

Zákon o Hasičském záchranném sboru

Hospodářská komora zaslala k připomínkám PKPO také návrh nového zákona o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru). Obsahuje mnoho změn, které jsou důležité pro život hasičů. My jsme došli k názoru, že není dobré, aby hasiči při mimořádných událostech nebo výkonu státního požárního dozoru museli prosit o informace o umístění vodovodů, vnějších hydrantů, plynovodů, kanalizace, kabelových sítí, produktovodů, vnějších elektrických rozvodů četně vypínacích jednotek NN, VN a VVN, protože doposud žádný zákon neukládá povinnost správcům těchto sítí informaci neodkladně poskytnout. Dosavadní praxe probíhala jen na osobních domluvách, které jsou vždy závislé na osobním přístupu každého ze zúčastněných. Proto jsme navrhli doplnit zákon o povinnost poskytování informací o umístění těchto inženýrských sítí pro potřeby hasičů a jsme velmi rádi, že naše připomínka byla akceptována a oprávnění HZS takové zmocnění v § 31 odst. 4 nově má.

Ivana Nohová

Co dodat na závěr

Pomozte nám s řešením této situace. Napište nám svá stanoviska. Zajímá nás, co si o novele vyhlášky 246/2001 Sb. myslíte Vy. Vaše názory, ať již kladné, nebo záporné, jsou pro nás důležité. Velmi uvítáme jakékoliv konkrétní náměty na to, co je podle Vás potřeba změnit ve stávající právní úpravě, případně náměty na další novelu vyhlášky č. 246/2001 Sb. nebo na novelu souvisejících předpisů.

Zmíněné výhrady k novele jsou jen ukázkou problémů tohoto předpisu. Ve skutečnosti je jich mnohem více, ať jde o velmi vágně specifikované podmínky definice staveb pro osoby se sníženou schopností pohybu a orientace, k čemuž měli připomínky i zástupci MZ ČR a MMR ČR, nebo nedostatečné rozdělení povinností jednotlivých právnických a podnikajících fyzických osob ve velkých kancelářských a nákupních centrech, a takto bychom mohli pokračovat ve výčtu problematických ustanovení.

Naším cílem však není jen kritika, ale jde nám především o zlepšení stavu předpisové základny a pozitivní vývoj našeho oboru. Nechceme autorům novely podsouvat jen špatné úmysly, ale nemůžeme přehlédnout, že novela předpisu, který byl v platnosti více než 13 let, si zasloužila mnohem širší diskuzi odborné veřejnosti a preciznější zpracování. Je naprosto nepochopitelné, že jsme v roce 2012 předávali návrhy na novelu této vyhlášky, která nakonec byla odsunuta z důvodu důležitějších legislativních úkolů a že se tehdy zaslanými náměty nikdo nezabýval. Je smutné, že autoři novely v důvodové zprávě uvedli, že jejich cílem bylo, mimo sladění vyhlášky 246/2001 Sb. s ostatními předpisy, narovnat tzv. špatnou výkladovou praxi a eliminovat zásahy do problematiky hospodářské soutěže prostřednictvím vyhlášky o požární prevenci. V této záležitosti však deklarovaná snaha vyvolala opačný efekt, který těžko povede ke zlepšení stavu požární prevence.

Prezidium je proto připraveno pokračovat v jednáních o řešení, dle našeho názoru, neuspokojivého stavu. Nepovažujeme celou záležitost za uzavřenou, a pokud budeme mít Vaši podporu, budeme podávat další náměty na řešení této problematiky tak, abychom dosáhli vyváženějšího stavu, který bude respektovat oprávněné zájmy naší široké členské základny a obyčejných lidí. Pomozte nám prosadit smysluplnou požární ochranu a poctivější podmínky pro práci v našem oboru.

Za redakční radu Helena Pekarová

ProfesníK 246/2015, mimořádné vydání,
Profesní komory požární ochrany.

Redakční rada:

Helena Pekarová, František Kregl,
Patrik Čertok, Vilém Stanke.

Hlavní přispěvatel do mimořádného čísla:

Ivana Nohová a Helena Pekarová

Vydává PKPO, Kolčavka 5, 190 00 Praha 9.

Zpravodaj je bezplatně distribuován elektronickou poštou členům PKPO.